

Főszerkesztő és ideiglenes felelős szerkesztő
Dr. Olosz La
Laptulajdonos
CORVIN
Lapkiadó R. T.

On. Biblioteca Universității din Cluj Sibiu

HIRLAP

A timiștorontali törvényes bej. sz. 83. (Dos. No. 934/1938).
Alapította:
Dr. VUCHEIICH
ENDRE
és **Dr. VARNAY**
ELEMÉR

Ziarul Comunității Maghiare din România ■ A Romániai Magyar Népkezősség lapja

Ma: Gazdasági és jogi figyelő

Továbbra is a háborus események alakulása áll az érdeklődés előterében s ez, amennyire az általános helyzet mutatja, most már jóideig egy is marad. A tanácskozások után a döntések előkészítése van soron. Napirenden: az invázió kérdése.

Keleti front

Amióta a keleti arcvonalon beállt a kemény fagy, a hadműveletek arányai megnövekedtek és ütemük is meggyorsult. A katonai események igazolták azt a december közepén elhangzott német véleményt, mely szerint a hideg növekedésével és az utak megszilárdulásával a Szovjet támadásai — melyek egyes szakaszokon átmenetileg lanyhultak — ismét megindulnak. Német katonai körmár hetekkel ezelőtt valószínűnek mondták, hogy az oroszok újabb nagy téli offenzívát kezdenek. A karácsony hetében fellángolt heves küzdelmet Berlinben már a téli offenzíva kezdetének tekintik. A Szovjet támadás főirányát az eddig kialakult sulypontok alapján még nem lehet bizonyossággal megállapítani, mert a mai hadviselésnél és harci eszközöknél, főleg a keleti terepviszonyok mellett, a hullámzó jelleg önmagától adódik. Gyakran hallottuk, hogy a több hónap óta tartó szakadatlan támadásban az oroszok több ízben változtatták erőfeszítésük sulypontjait. A szovjet hadvezetés jellegzetességékként éppen a sulypontok gyakori változtatását emlegették. Pillanatnyilag a leghevesebb harcokat a Zsitomirtól délkeletre, valamint Szlobintól északkeletre, Vitebszktől keletre és Rjesicsa környékén fekvő hadműveleti körzetből jelentik.

Délitáliai arcvonal

A délitáliai szövetséges hadműveletek — melyek Stimson amerikai hadügyminiszter megállapítása szerint még mindig „vontatott szakaszokban” vannak — a kitünően megszervezett s a terepviszonyokat jól felhasználó német ellenállás következtében nagy erőfeszítéseket követelnek a szövetségesektől. Az 5. amerikai hadsereg karácsony első napján hatalmas támadást indított a Mignano-Cassinó útvonalon, német megállítás szerint azzal a nyilvánvaló céllal, hogy kieroszakolja a támadó ékek bejutását Cassinó térségébe, ahol nagyobb páncélos erők harcbevetésére is alkalom nyílnék. Az adriai partok felől támadó 6. brit hadsereg csak súlyos áldozatok árán tudott Ortona birtokába jutni. Az angolok közvetlenül a város mögött új német állásokba ütköztek.

A Róma elfoglalását célzó s német részről várt offenzíva még mindig késik. Angolszász részről a német ellenállás keménysége mellett a terepnehézségekkel indokolják az előnyomulás vontatottságát. A nehézségekről írva az egyik amerikai hírmagyarázó tegnap a nápolyi rádióban annak a véleménynek adott kifejezést, hogy április előtt a szövetségesek aligha érhetik el Rómát. Ezt a feltevést a következőképp indokolta:

— Cassinón túl nincs egyetlen-egy nyitott kapu sem Róma irányában. A Cassinó völgyétől szűk hegyszoros húzódik észak felé, ezt több vízfolyás kesztyezi. A németek jelentősen megerősítettek ezt a vonalat, úgy hogy a szövetségeseknek külön-külön meg kell rohamozniuk minden magaslatot és el kell foglalniuk a völgy egyes szakaszait, mielőtt áttörést kísérhetnének meg. Rómát csak véres közelharcban, nagy áldozatok árán foglalhatja el az angol és amerikai gyalogság, — mondotta az amerikai rádió-hírmagyarázó.

Inváziós készülődések

Tekintettel arra, hogy az eddigi jelek szerint keleten megindult a szovjet téli offenzíva, a nemzetközi közvéleményt

jobban foglalkoztatja, mint valaha, az invázió kérdése. Mikor és hol támadnak a szövetségesek? Ezt a kérdést főleg az a körülmény teszi időszerűvé, hogy Teheránban a három szövetséges kormányfő kijelentette, az orosz téli offenzívával párhuzamosan az angol-amerikai erők is nagyszabású támadást kezdenek. Német részről egyáltalán nem tartják kizártnak, hogy a közeli hegekben inváziós kísérlet történik. Sertorius, az ismert német katonai hírmagyarázó lehetségesnek mondja, hogy bevezetésül néhány nyugateurópai hídfő megszerzésére történik kísérlet. A délangiai kikötőkben végbemenő nagy hajó-összevonások s a nyugat-európai területek ellen megújult erővel folyó angolszász légitámadások alkalmasak annak a feltevésnek indoklására, hogy „készül az invázió”. Természetesen csak feltevésekről lehet szó. Az angolszász támadó terveket épp oly titok fedi, mint a német elhárító készütség arányait. Ha a közeli jövőben valóban sor kerül az invázióra — ennek nehézségeit érdekesen fejtegeti a Daily Express, melynek cikkét mai jelentéseink között szintén ismertetjük — minden bizonnyal új fegyverekkel is megismerkedik a világ. (— r)

Napirenden: az invázió Mikor és hol?

Berlin: A Szovjet téli offenzívájának megindulása után aligha telik el hosszabb idő az invázió megkísérléséig

A nyugateurópai légi támadások fokozásával egyidejűleg nagy hajó-összevonások mennek végbe a délangiai kikötőkben

Rommel feladata az európai partvédelmi készütség felülvizsgálása

Roosevelt elnököt közvevítésre kéri a lengyel-orosz viszonyban?

Jelentéseink a harcerekről

Az invázió aránylag közeli időpontjával lehet számolni — mondják Berlinben

Berlin. A nemzetközi érdeklődés előterében, a harcerek eseményei mellett, az európai előzónés kérdése áll, amely a katonai és politikai körökben egyre nagyobb hullámzást kelt. Berlin illetékes köreinek véleménye szerint — mint az Europapress jelenti — néhány katonai mozzanat máris amellett szól, hogy az inváziós kísérletnek egy aránylag közeli időpontjával lehet számolni. Ezt látszik ugyanis igazolni a szövetségesek légi támadásainak fokozása a La Manche csatornánál levő német erődítmények ellen, továbbá a délangiai kikötőkben végmenő nagy hajó-összevonások. Az angol vasutak, valamint egyéb közlekedési utak szállítási lehetőségeinek jelentős mértékben való megerősítése is ezt látszik bizonyítani. Ugyanakkor figyelembe kell venni azt is, hogy az 1943—1944. évi téli szovjet offenzíva már megkezdődött, amellyel kapcsolatban Teheránban kétséget kizáróan elhatározták egy párhuzamosan haladó nyugati invázió megvalósítását. Ez nem jelenti azt, hogy a szövetségesek a hadműveleteinek időpont tekintetében szigorúan egybe kell esniük, de mindenesetre arra lehet következtetni, hogy a szövetséges vezérkarok támadó terveiben a szovjet-orosz téli offenzíva és a tervezett nyugati invázió között nagyobbrészt különbség aligha mutatkozik. Ezek alapján adódik tehát annak a lehetősége, hogy a nyugati inváziót aránylag közelálló időpontban fogják megkísérelni. Hogy ez már közvetlenül küszöbön állna, határozottsággal éppen nem mondható, teljesen kizárva azonban ez a lehetőség sincsen — hangoztatják a német fővárosban.

Az előzónés politikai és katonai előkészítése

Genf. (Tp). Eisenhower tábornoknak az inváziós angol-amerikai haderők főparancsnokává történt kinevezésével kapcsolatban, a tábornok legutóbb nyilatkozatot tett és ebben hangoztatta, hogy véleménye szerint a szövetségesek az európai háborút az 1944. évben megnyerhetik, de ennek előfeltétele az, hogy az Atlanti-óceán partján levő népek erőfeszítései ne csökkenjenek és az utolsó összecsapásra minden erő elő kell készíteni. A német külügyminisztérium illetékes ténylezői is foglalkoznak az angolszász beözönlési tervekkel kapcsolatos híreikkel. Az előzónés politikai előkészítése és az erre vonatkozó hírvetés párhuzamosan halad a katonai előkészítései. Német részről tisztában vannak az

előzónésre vonatkozó katonai műveletek előkészítésével és a német hadvezetés megteszi a szükséges ellenintézkedéseket. Ezeknek a megszervezése Rommel tábornagy feladata, aki a legutóbbi hetek alatt meggyőződést szerzett a nyugateurópai területek hadászati szempontból való felkészültségéről. Roosevelt amerikai elnök karácsonyi szövegében első ízben hangozott el hivatalos jellegű nyilatkozat az előzónésről kapcsolatban, amikor közölte, hogy megtörtént az európai előzónésben közreműködő szövetséges haderők parancsnokainak megszervezése.

Mire van szüksége 50 inváziós hadosztálynak?

Lisszabon. A Nemzetközi Sajtótudósító jelenti: A Daily Express című angol lap egyik legutóbbi vezércikkében Charles Graves felveti a kérdést, mire van szüksége 50 inváziós hadosztálynak. A cikkíró Sertoriusnak, az ismert német katonai szakírónak a megállapításából indul ki, amely szerint a szövetségesek 50 hadosztályt akarnak összpontosítani Angliában a nyugateurópai invázióhoz. Graves helyesnek tartja fel Sertoriusnak becsülését és osztja a német katonai szakírónak azt a véleményét is, hogy a második arcvonal felállításának legnagyobb nehézsége nem is annyira az 50 hadosztály összpontosítása Angliában, hanem inkább a szükséges hajó-ter készletbe helyezése. Az invázióval kapcsolatban a szövetséges vezérkarok óriási mennyiségű élelmiszert, lőszeret, üzemanyagot stb. kell összegyűjtenie. Gondoskodnia kell ezenkívül friss ivóvízről is és naponta legalább tízezer tonna ivóvizet kell az 50 hadosztály rendelkezésére tartani, miután nyilvánvaló, hogy a németek az összes vízvezetéküket és kutakat elpusztítják. Tízezer tonna vizet viszont nem lehet egy mennyiségben tárolni, hanem ugyanúgy, mint a benzinnel, itt is száz és száz ezer tartályra van szükség. Sürgős feladat a partra tett katonák ellátása is friss bussal, főzélék-

kel és kenyérrel. Mielőtt még a katonák partra szállnak, nemcsak meg kell hódítani a hídfőállások környékén lévő repülőtereket, hanem helyre is kell állítani azokat, hogy az angolszász légi haderő használhassa. Ehhez viszont száz és száz utató gépre, utengerre és utataposóra van szükség. Helyre kell állítani a legfontosabb utvonalakat és a legfontosabb hidakat is. A hídfőépítéshez nehéz hídmozlopokra van szükség. A kikötőberendezések és vasutak helyreállításához emelődaruk, gőzhengerek, cementkeverőgépek és gördülő anyag kell, azonkívül jelzőberendezések, vágányok és megszámlálhatatlanul sok vasúti munkás és irányító műszaki tiszt. Minden öt-öt harcos katonára egy járművet kell számítani, úgyhogy több mint félmillió gépkocsit és szerket kell áthajtani a tengeren. Megfelelő mennyiségű pótkeltrészt is biztosítani kell a járművek számára. Nem szabad megfeledkezni az egészségügyről is. A kórházak felszerelése éppolyan fontos, mint például a generátorok kézzel lebertartása, áramtermelés céljaira. Az invázió kezdetén ugyan lehet rádióval is tartani az összeköttetést, de már az első napokban, amilyen gyorsan csak lehet, ki kell építeni a vezeték-összeköttetést is. Nagy hangszórókat is kell vinni, amelyeknek segítségével majd

kioktatják a polgári lakosságot. Alattában véve a lakosságot nem szabad elhanyagolni, mert különben akadályozhatja a hadműveleteket. Érthető tehát — fejezi be Graves a

Tengeri ütközet a Biscayai-öbökben

Berlin. (DNB). A német vezéri főhadiszállás jelenti:

A keleti hadiflotta Kirovográdtól északra a német csapatok a szovjet szivós ellenállása ellenére több helységet rohammal elfoglaltak és a szovjet csapatok létszámát megsemmisítették. Több százra csökkent a szovjet csapatok létszáma az ütközetek következtében.

Zsitomir körzetében a szovjet csapatok tegnap is folytatták támadásaikat. Súlyos harcokban a szovjet támadó csapatok Zsitomirtól délkeletre fel fogták. Tovább északra valamennyi szovjet támaszpont megsemmisült. Összesen 41 szovjet páncélos semmisítették meg.

A szovjet csapatok tegnap erős tüzei előkészítés után nagyszámú páncélossal Korosztan szomszédjában is támadásra indultak. Az elkeseredett harcok folyamatosan vannak.

Vitebszk térségében továbbra is megsemmisítették a szovjet csapatok valamennyi áttörési kísérletét. A nyomban végrehajtott ellentámadások eredményeképpen az orosz csapatokat néhány beütési helyen, kemény harcok után, visszavetették.

Dél-Olaszországban a nap nyugodtan telt el, csupán Venafrotól északra volt egy eredménytelen ellenséges támadás.

Az elmúlt napon 26 nehéz északamerikai bombázó, vadászpilóták védelme alatt Felső-Olaszország térségébe tört előre. 20 ellenséges bombázót légi harcokban semmisítették meg, 2 további pedig a légi erők légvédelmi tüzeire semmisítették meg, 4 német vadászpilóta elvesztett, a repülő-

cikkét — ha Sertorius azt állítja, hogy valószínűleg nehezebb lesz összehozni az invázióhoz szükséges hajóteret, mint készenléte helyezni 50 hadosztályt Angliában.

gépek vezetői azonban ejtőernyős segítséggel megmenekültek.

Az olasz nyugati partok mentén 2 észak-amerikai vadászpilótát megsemmisítettek.

December 28-án a reggeli órákban az angolok vállalkozást kíséreltek meg a Csatornában levő Serek sziget ellen. A partvidék sűrű aknamezőin a vállalkozás meghiúsult, az ellenség, gyors visszavonulása során, számos halottat vesztett.

Biscaya tenger-részén december 27. és 29. napjai között német rombolók és torpedónaszádok, valamint angol könnyű tengeri harci erők között ütközetek folytak le. A német és az ellenséges légi erők is beavatkoztak a hadműveletbe. A kemény harcok során mindkét részről károkat támadtak.

Az elmúlt éjszaka néhány angol repülőgép zavaró támadást intézett nyugatnémetországi terület ellen.

TIZENHÉTEZER OLASZ KATONA HARCOL A NEMETEK OLDALÁN DÉL-ITALIÁBAN

Róma. (Tp). A római rádió közölte, hogy a német csapatok oldalán, a dél-olaszországi fronton 14.000 olasz katona harcol. Közülük 8000 önkéntesként a német véderő köteleibeikben teljesít frontszolgálatot. 6000 pedig a köztársasági hadsereg alakulataiban vesz részt a harcokban.

LÉGI CSATA ÉSZAK-OLASZORSZÁGBAN
Berlin. (EP). Nagy légi csata folyt le kedden Észak-Olaszország területén. Német katonai helyről közlik, hogy

25 négymotoros ellenséges bombázó gép közül 19-et a német vadászpilóták lelőttek. Az északamerikai bombázókat vadászok kísérték, de ezek nem is avatkoztak be az ütközetbe.

AZ ITALIAI BOMBÁROK

Milánó. (EP). A Corriere della Sera című olasz lap ismerteti azokat a veszteségeket, amelyeket az olaszországi városok október és november hónapokban a szövetségesek légi támadásai következtében elszenvedtek. E támadások során 6489 ember meghalt, ezek közül 3150 az olasz hadsereg tagja volt; 11.000 a sebesültek száma a bombázott városokban. 3000 épület a bombák szétrombolták. 15.395 ház megrongálódott.

GIRAUD A DÉLITALIAI FRONTON
Lisszabon. (Tp). Algiréből érkező hírek szerint Giraud tábornok Alexander tábornok főhadiszállására utazott, hogy meglátogassa a délolaszországi arcvonalon küzdő francia csapatokat.

KÉSZENLÉTBEN A CSENDES-ÓCEÁNI OFFENZÍVA EMBER-ÉS HADIANYAG — MONDJA KNOX
Washington. A Nemzetközi Sajtótudósító jelenti: Knox amerikai haditengerészeti miniszter az egyik legutóbbi sajtóértekezleten bejelentette, hogy az USA-nak most már elegendő kitépelt csapat és megfelelő mennyiségű hadianyag áll rendelkezésére a csendes-óceáni offenzíva megkezdésére. A Csendes-óceán térségében eddig lefolyt harcok csak bevezetői voltak a nagy offenzívának, amelyre az Egyesült Államok hadereje most már készen áll.

— Terveink előrehaladnak s amilyen mértékben hadműveleteink kibontakoznak, úgy válik majd áttekinthetővé sztratégiánk — tette hozzá a miniszter.

A politikai arcvonal

A lengyel emigráns kormányzó közvetítésre kéri Rooseveltet?

Genf. (Tp). Mikolajczyk, a londoni lengyel emigráns kormányzó elnöke, tudvalevőleg a közeli jövőben Washingtonba utazik, hogy Roosevelt elnökkel megbeszélést folytasson a lengyel kérdéssel. A Gazette de Lausanne című svájci lap londoni értesülése szerint az angol fővárosban ez idő szerint az orosz — lengyel közeledés lehetőségét kihasználva tartják, jóllehet a londoni lengyel emigráció egyes köreiből bizonyos mérsékeltérrel álláspontra észlelhető a Szovjet-Unió irányában. Tudják azonban azt is, hogy Moszkva a londoni lengyel kormánnyal nem óhajt érintkezésbe lépni mindaddig, amíg nem adja bizonyosságát annak, hogy megváltoztatta szovjetellenes magatartását. Még nem erősítették meg azt a hírt, hogy Mikolajczyk lengyel miniszterelnök Roosevelt elnököt fel akarja kérni a lengyel — szovjet viszony megjavítását célzó közvetítésre.

MIKOLAJCZYK AZ AMERIKAI LENGYELEK TÁMOGATÁSÁRA SZÁMIT
Helsinki. (Tp). Londoni hírek szerint a lengyel miniszterelnök amerikai utazásával kapcsolatban illetékes londoni körökben az, hiszik, hogy a lengyel államférfi Roosevelt elnökkel az orosz — lengyel viszony helyreállításáról, Lengyelország állásfoglalásáról a határkérdésben, valamint a Szovjetunióban élő 271.000 főnyi lengyel menekült sorsáról kíván tárgyalni. Valószínűnek tartják, hogy Mikolajczyk washingtoni tartózkodása alatt igyekszik megszerezni az Amerikában élő 5 millió lengyel támogatást. A lengyel miniszterelnök utazásából arra is lehet következtetni, hogy a lengyel-törzsvizony nyitva álló kérdéseit Eden angol külügyminiszternek az utóbbi időben folytatott ismételt tanácskozásai sem tudták közelebb vinni a megoldáshoz.

A Wilhelmstrasse ezuttal sem foglal állást a pápa beszédével kapcsolatban

Berlin. (Rador). A pápa karácsonyi rádiószózatára vonatkozóan a Wilhelmstrassen, egy kérdésre válaszolva, kijelentették, hogy német részről, az eddigi szokás szerint, ezuttal sem foglalnak állást a beszéddel kapcsolatban. Fel-

hívták azonban a figyelmet arra, hogy a beszéd tartalma tisztán vallási jellegű volt.

„A hatalom célja az emberiség megoltalmazása és nem megsemmisítése“

Helsinki. (Tp). A karácsonyi ünnepek alatt elhangzott felhívások és szövegek közül a finn lapok kiemelik XII. Pius pápa rádió-szózatát és Roosevelt amerikai elnök beszédét. Sajnálkozását fejezi ki a helsinki sajtó, hogy a kemény harcok közepette hatástalannak látszik a pápának békére hívó karácsonyi szövege, bármennyire is áthatotta a Szent-Atya szavait az őszinteség szelleme. Nagy hála illeti a pápát, amikor azt mondta, hogy a hatalom célja az emberiség megoltalmazása és nem megsemmisítése kell, hogy legyen. Minden állam ösztönösen csatlakozik a pápa felhívásához és ahhoz a kívánsághoz, hogy a világ egy év múlva valóban már békében élhessen — írják a finn lapok.

Roosevelt beszédével foglalkozva a finn sajtó megállapítja, hogy a beszéd a felhívás megadására vonatkozó követeléstől való eltérésre enged következtetni. Amerikában nyilvánvalóan szükségesnek tartják, hogy a kairói és teheráni határozatok sőtét kijátásait enyhítsék. Sok függ attól, hogy vajjon a béke korszakában csak a győztes nagyhatalmak számára lesznek-e életlehetőségek, vagy a nemzetek összessége részesülhet a győzelem áldásaiból? Felteszik a finn lapok a kérdést, hogy a jövő békéjében biztosítják-e majd a finn nemzet korlátlan tulajdonjogát önmaga felett, amihez feltétlenül ragaszkodik.

„BULGARIA UTJA“

Szófia. (Rador). A német távirati iroda jelentése szerint Vaszoff bolgár kereskedelmi miniszter vasárnap Cazanliában beszédet tartott, amelyben „Bulgaria útjáról“ beszélt. Bulgária külpolitikájával foglalkozva Vaszoff miniszter a tengelyhatalmakról való kapcsolatokról kijelentette, hogy ez az egyedüli út, amely a bolgár nép térékvéseinek valóra váltásához vezet. A beszéd elhangzása után a bolgár mi-

niszter az ipar és kereskedelem több helybeli képviselőjét fogadta.

LÉGITÁMADÁSOK ESETÉRE TELJES HATALMAT ADTAK A BOLGAR BELÜGYMINISZTERNEK

Szófia. (Rador). A német távirati iroda jelenti: A minisztertanácsnak egy törvényrendelettel teljes hatalmat adott Christoff belügyminiszternek, hogy légitámadások esetén a lakosságnak szükségállapotba való költöztetését és a légitámadás károsultjainak megsegítését intézze. Valamennyi hatóság és az összes magán személyek kötelesek magukat a belügyminiszter rendelkezéseinek alávetni.

ROOSEVELT: TEHERÁNBAN IS CSAK ELVBEN TISZTÁZTÁK A POLITIKAI KÉRDÉSEKET

Washington. (Tp). Roosevelt elnök a legutóbbi sajtóértekezleten kijelentette, hogy Kairóban és Teheránban is csak elv-

ben tisztázták a politikai természetű kérdéseket, a részletek kidolgozása azonban még nyitva áll. Hangoztatta, hogy a jövőben az Egyesült Államoknak nem szabad továbbra is a katonai vagy gazdasági elszigetelődés politikáját követnie. Az egyik újságról megkérdezte vajjon ehhez Roosevelt negyedszeri elnöksége szükséges-e. Roosevelt kitért a válasz elől és csak annyit jegyzett meg, hogy ez tulságos kicsinyes kérdés. Az angol hírszolgálat értesülése szerint Roosevelt a sajtóértekezleten nyilatkozott az Egyesült Államok várható politikájáról is és hangoztatta, hogy a háború után az eddignél tartalmasabb szociális és gazdasági programnak kell megvalósulnia. Új programra lesz szükség, hogy az ország megfelelően a háború utáni helyzet nyújtotta követelményeknek. A háború után első sorban véget kell vetni nemcsak a gazdasági, de a katonai elszigeteltségnek is.

MIERT NEM ISMERI EL WASHINGTON BOLIVIA FORRADALMI KORMÁNYÁT?

Zürich. (Tp). A svájci sajtó értesülése szerint az Egyesült Államok kormánya egyelőre nem ismeri el az új bolíviai kormányt. Ezt az álláspontra Hull amerikai külügyminiszter úgy magyarázta, hogy azokat a kormányokat, amelyek Amerikában erőszakos uton jutottak hatalomra, csak a többi amerikai köztársaságokkal való beható megbeszélés után ismerik el. Angol értesülés szerint az új bolíviai kormány egybőlként minden tekintetben megtartja mindazokat a kötelezettségeket, amelyeket az 1941. évi római értekezleten vállaltak.

A londoni török nagykövet Ankarában

Ankara. (Tp). A londoni török nagykövet néhány napi tartózkodásra Ankarába érkezett. A nagykövet több fontos politikai kérdésben tanácskoznivalóan a török kormány tagjaival.

FOLYTATJÁK A NÉMET — SVÉD ÁRUCSEREFORGALMI TÁRGYALÁSOKAT

Stockholm. (Tp). A svéd külügyminisztérium közli, hogy a svéd — német kormánybizottságok ezen a héten Stockholmban összejárnak az 1944. évre érvényes árucserreforgalom szabályozását célzó megbeszélések folytatására.

ÚJ SZOVJET HIMNUSZ

Stockholm. (Rador). A német távirati iroda jelenti: A Szovjet-Unió népbiztosainak tanácsa — mint a szovjet hírszolgálat közli — úgy döntött, hogy a szovjet-állam eddigi himnuszát, az „Internacionálé“-t új szöveggel helyettesíti. Az új szovjet himnusz, „A Szovjet-Unió himnuszát“. A lexandróv komponálta és 1944. március 15-től lesz általánosan kötelező. A himnusz-változtatást elsősorban azzal indolják, hogy az „Internacionálé“ már nem tükröztette vissza azokat a lényeges változásokat, melyek a Szovjet-Unióban, a szovjet-rendszer győzelme után végbe mentek.

Legújabb

Angol-amerikai repülők az olasz főváros fölött Róma határszélén bombák robbantak

Berlin. (Tp). Az angol-amerikai repülők kedden a Róma határszélén fekvő területekre dobtak bombákat. A város falain kívül fekvő Szent Pál bazilika környékén a bombázás következtében több ház beomlott. A támadásnak halott és sebesült áldozatai voltak.

Róma. (Tp). A Tribuna című olasz lap jelenti: A Vatikán-városban azonnal észrevették az angol és amerikai repülőgépek megjelenését Róma fölött. XII. Pius pápa dolgozószobájának ablakához sietett, hogy megfigyelhesse a támadó gépeket. Amikor a pápa a bombák becsapódását látta, haladéktalanul részletes jelentést kért az okozott károkról.

Ujabb jelentések szerint a Rómától északra fekvő területen a bombák okozta házbeomlások folytán több ember életét vesztette.

Nem adnak ki már több orvosi jelentést Churchill egészségi állapotáról

London. (Tp). Churchill angol miniszterelnök orvosainak véleménye szerint a beteg kormányzó egészségi állapota olyan szelídítő, hogy nem lesz már szükség orvosi jelentés kiadására. Az Exchange Telegraph azt írja, hogy Churchill állapota 14 napi betegség után annyira javult, hogy már majdnem teljesen egészségesnek mondható. Churchill szokásos napi munkájának nagy részét már egyedül elvégzi. A miniszterelnök tartózkodási helyét még mindig titkolják. Továbbra is az a terv, hogy Churchill egészségügyi szempontból szükséges szakszolgálatát meleg éghajlatú helyen töltsön el, de ez csak rövid lesz.

A Déli Hírlap gazdasági és jogi híradói

Adóügyi közlemények

(Első rész)

Az év vége időszerűen teszi, hogy a pénzügyi törvényeket átvizsgáljuk és megállapítsuk, milyen intézkedésekre kell könyveink lezárásakor fokozottan figyelniünk.

A zárlat egyik lényeges művelete, hogy az adósok és hitelezők számláinak egyenlegét megállapítsuk és erről kimutatást készítsünk. Ennek során ajánlatos annak megvizsgálása, vajjon ezeknél a tartozásoknál és követeléseknél nincs-e helye az egyenes adótörvény 23. és 26. szakaszai, továbbá 30. szakasza 2. pontja alatti intézkedések alkalmazásának, ugyancsak a bélyeg- és illetéktörvény 14. szakasza 5. és 6. paragrafusában foglalt illetékek levonásának.

Mindenekelőtt megvizsgáljuk tartozásainkat. Ezek közül kiválasztjuk a külföldieket és beföldieket. Utóbbiakat ismét természetük szerint osztályozzuk. Pénzhitelből, áruhitelből származó tartozásaink, banktartozásaink, előlegek, fel nem vett osztalékból, fel nem vett fizetésből, ki nem fizetett kamatokból, nem folyósított honoráriumokból vagy ki nem fizetett kölcsönök teljesítését ki nem fizetéséből származó tartozások óvadék vagy biztosíték címén kellett összegre, magánrésztvények által vállalatunkban elhelyezett

összegek, letétek; ügyfeleink számára nyitott folyószámláink. (Utóbbi nem tévesztendő össze az egyszerű számlacsoporttal).

Külföldi tartozásainknál megvizsgáljuk, hogy nincsenek-e olyan adósságaink, melyek több mint egy éve állanak fenn. Ha ezek a tartozások árú vételéből származtak, de kiegyenlítésükre bármilyen okból kifolyólag még nem került vagy nem kerülhetett sor, ép olyan elbírálás alá esnek, mint az egyéb természetű tartozások. Ha a tartozás egy évnel régebbi, úgy az első tartozási év letelte utáni időre a tartozás tőkekamatadó alá esik. Az ilyen nyitott tételeket tehát, azon nyomban, amíg az egy évet meg nem haladták, a pénzügyigazgatásnak be kell jelenteni és kérni kell megadóztatásukat. Az adót a vétel 5 százalékos kamatjövédelm után a külföldi hitelekre vonatkoztatott 15 százalékos egységes kulcsal kell számítani és negyedévi részletekben előre befizetni. Szuperkvóta emellett az adónemnél nincs. Ha a hitelt nem külföldön nyitották, hanem beföldön, habár a hitelező külföldi is, 33 százalékos kulcs alapján számítható a tőkekamatadó és nem 15 százalékkal. (Folytatjuk.)

Kérdezzon — mi felelünk

S. B. ORSOVA. A bélyegtörvény 14. szakaszának 17. paragrafusa értelmében az egy szálon felül eladott listamennyiség után változtatlanul levonandó az 1.7 százalékos aránylagos illeték még akkor is, ha pék számára történt az eladás. A listát után csupán az adósvétel 1 százalékos aránylagos illetékét törölte az 1943 évi bélyeg-törvény 22. szakaszának 52. paragrafusa, amely ugyanezen törvény 15. szakaszának 8. paragrafusa szerint akkor járt, ha a listát adósvételre írták le. (.)

K. S. Csúszu-Cris-Kisjenő. A vonatkozó rendelkezést eredeti szerzői jogi román szövegét postán küldjük. A rendelkezésre is vonatkozik. (.)

H. K. ARAD. Január 1-től kezdve a Dél-Erdélyben életbejártó új kereskedelmi jogszabályok értelmében megállapított kereskedelmi könyveket az ott meghatározott módon kell vezetni. A könyvek: napló (registru jurnal), leltárkönyv (registru inventar) és másolati könyv (registru copier). A naplót és leltárkönyvet a megkezdés előtt a bélyegilletékek levonása után a törvényszéken, vagy ahol törvényszék nincsen, a járásbírószágon láttamoztatni kell. A már vezetett könyveket zárlat után ugyancsak a törvényszéken, illetve járásbírószágon minden évben zárlati láttamozás céljából be kell mutatni. (Oe.)

Cs. K. Sarmaşul Mare-Nagysármás. Ha konverziós adósságának esedékes részlete fejében — egység szerint — munkálatokat végzett hitelezőjének, úgy a tárgyaláson a munkálatok értékének beszámítását kérheti. Ha ezek értéke eléri vagy meghaladja az esedékes részleteket, a hitelező keresete elutasítható. (—)

P. J. TIMISOARA-TEMESVÁR. Kérdésére válaszul idézzük a bíntető perrendtartás vonatkozó rendelkezéseit: A 208. szakasz szerint házkutatást a vizsgálóbíró, a főügyész, valamint kivételes és sürgős esetekben a járásbíró engedélyével végezhetnek a rendőri közegek. Tettenérés esetén az előzetes engedély mellőzhető, de mellőzhető akkor is, ha az eset halasztást nem tűr és az érdekelt fél a házkutatás tartását nem ellenzi. Személyi mozgatást csupán a letartóztatott vagy őrizetbe vett egyénen lehet végezni. A 247. szakasz szerint a házkutatás tartama alatt az érdekelt fél, akadályoztatása esetén megbízottja, családjának egyik tagja, vagy egy szomszéd jelenléte szükséges. Ha a házkutatást végző közegek nem tagja a bírői karnak, úgy két tanu jelenléte kötelező. A 249. szakasz szerint az este 8 óra és reggel 6 óra közötti házkutatás csupán a vizsgálóbíró végezheti szemé-

lyesen, kivéve a tettenérés esetét, valamint, ha a házkutatás nyilvános helyiségben, szállodában korszámban történik. A katonai büntetőtörvénykönyv 144. szakasza, továbbá az ostromállapotot elrendelő 1938 február 11-i rendeletéről IV. szakasza szerint a katonai ügyészség minden esetben és bármely időpontban rendelkezhet elházkutatással. Ebben az esetben is előzetes engedély szükséges, amelyet a katonai vizsgálóbíró ad ki. A büntetőtörvénykönyv 499. szakasza a felsorolt alkiszágok figyelmen kívül hagyásával végezt házkutatás esetén ennek elkövetőjére 1 évtől 3 évig terjedő fogházbüntetést szab ki. (—)

Határidő napló

DECEMBER 31:

100 lejes bankjegyek forgalmi érvényes lejár.

Azok a városi konverziós adósok, akik eddig a napig a már előzőleg leszállított adósságot teljes egészében ki fizetik, 9 százalékos kedvezményvel tehetnek eleget kötelezettségüknek.

Az 1943 évi gabonatermés utólagos bejelentése.

JANUÁR 1:

Falusi paraszthalmok jelentést tesznek a községházának az előző hónapban őrlésre vagy darává való átalakításra hozzájuk szállított gabona és más termény mennyiségéről külön-külön; a vámi címén megtartott mennyiségről; a vámból saját háztartási szükségletre megtartott mennyiségről, a vámból a hivatalos szervezetnek átadott mennyiségről és a vámból származó ama mennyiségről, amely a malomban maradt.

Az engedély nélkül való lőpor és robbanóanyag beszoállítására a rendőri vagy esendőri hatóságok.

Cipőgyárak, üzletek és műhelyek eddig a napig kötelesek jelentésüket eljuttatni az előző lététhi készletről a nemzetgazdasági minisztérium termelési osztályának.

Készletet előállító gyárak és műhelyek bejelentik az ORAP-nak az előző 15 nap alatt készített cipők mennyiségét.

JANUÁR 5:

Bőrcserző üzemek a községi előjáróságoknak, vághidának a katonai és polgári ellátási állami köztársaság termelési osztályának tartoznak jelentést tenni az előző havi bőrcserzésről.

Bőrcserző üzemek az ipartügyi, kereskedelmi és bányászati ellenőrzés nyersanyag-igazgatóságán bejelentik a marha- és kecskebőrrel lefejtett szőr mennyiségét, a feldolgozásra került bőrök számának és súlyának felmérésével (külön a 16 kilogrammál súlyosabb és ennél könnyebb kecskebőrt).

Dec. 31. péntek
R. k.: Szilveszter
Prot.: Szilveszter
Ortod.: Melánia

Napkelte: 7 ó 48 p.
Napny.: 16 ó 18 p.
A nappal hossza:
8 óra és 30 perc

A Déli Hírlap megjelenik mindennap a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével. — Szerkesztőség: Timişoara I., Boulevardu Regina Maria 3. kiadóhivatal: 1, Piața Brătianu 3. szan

Távbeszélő: szerkesztőség 50-78, kiadóhivatal 28-10.

Hírfizetési ár a lap házhoz való kézbesítésével vagy postán küldve: egy hónapra 140 lej, három hónapra 400 lej. Egyes szám ára 5 lej.

Aradon előfizetések, hirdetések és felszólalások Reclama hirdetés-irodában, Motiama-ata 6. Távbeszélő: 17-11.

— **Gazdanaptár.** Megérkezett az 1944. évi Gazdanaptár és Timişoara-Temesvárott a Magyar Ház első emeletén, a gazdasági felügyelőség helyiségében kapható.

— **Adományok.** A Magyar Népközösség bányási irodájában a következő adományok folytak be: dr. Kakuk-gyermekotthon részére: Anna 1000 lej, Szőlősy Józsefné 500 lej, T. J. 30.000 lej, a Szent Erzsébet-otthon részére: Boldisz Miklós plébános 3000 lej, a téli segély javára: Barany József 1000 lej, L. Gy. Moldova Nola-Uj moldova 3000 lej, a szegény gyermekek részére: N. J. 1000 lej, Pribil Józsefné Fratelia-Ujkisoda 5000 lej, Szécsi Károly 500 lej, Györgyossy Zoltán 3000 lej, Solrás János 500 lej.

(*) **Kocsist keresnek a mentők.** A timişoara-temesvári önkéntes mentőtársulat azonnalra idősebb és komolyabb embert keres kocsisnak.

— **Uj szállítási díjszabás Timişoara-Temesvárott.** A város vezetősége szabályozta a szállítási díjszabást. A vagonvételre érkező árúkat Timişoara-Temesvár területére bármely részére való szállítása így alakul: Túzifa egy vagy két címzett részére 3000, kettőtől több címzett részére 4000 lej. Élelmiszerek — gyümölcs burgonya, káposzta, hagyma, száraz bab, magvak — egy vagy két címzett részére 4500, több címzettnek 6000 lej. Ugyannyira kerül a szén és brikett szállítása. A méz, tégla, terrakotta lemezek szállítása 8500, illetve 8600, a zsákolt, ládába vagy másként csomagolt áru 5000, illetve 6000 lej a nem csomagolt áru — vas beton, márvány és hasonló cikkek — 5500, illetve 7300 lej, a nagy terjedelmű áru — takarmány, stb. — 6000, illetve 8000 lej, a nagy terjedelmű értékes áru — üvezesdobok, üvegedények, rádiókészülékek, kerékpárok, textilfonalak — 8500, illetve 10 600 lej gépek, kezők, pénzszekrények és hasonló tárgyak 6500, illetve 8600 lej. A fetelepekről, gyárakból és raktárakból való szállítás díjszabása: Túzifa 1000 kilogrammon alul az első 200 kilogrammért 160, minden további 100 kilogrammért 60 lej; 1000 kilogrammon felül az első 1000 kilogrammért 400, minden további 500 kilogrammért 150 lej. Élelmiszerek, szén és brikett szállítása 1000 kilogrammon alul 240, illetve 45 lej; 1000 kilogrammon felül 600, illetve 225 lej; méz, tégla, terrakotta lemezek ugyanilyen csoportok szerint tekintve 340 és 65, illetve 860 és 325 lej, zsákolt, ládába rakott vagy másként csomagolt áru szállítása 260 és 50, illetve 660 és 250 lej nem csomagolt áru 290 és 55, illetve 750 és 275 lej, nagy terjedelmű áru 320 és 60, illetve 800 és 300 lej, nagy terjedelmű értékes áru szállítása 420 és 80, illetve 1000 és 400 lej, gépek, motorok, stb. 340 és 65, illetve 860 és 325 lej. A homok és kavics szállítása 5 kilométerre köbméterenként 450 lej, 10 kilométerre 600, 15 kilométerre 750 lej. A díjszabásban a fel- és lerakodás is benne van. Különleges kívánságok teljesítését megegyezés szerint díjazták. A díjszabás egyes cikkei 50 százalékkal emelkednek, ha 500 kilogrammnál nehezebb vagy 4 méternél hosszabb áru szállításáról van szó 30 százalékkal külföldről hozott és elvált áruknál, végül 20 százalékkal az olyan elraktározott áruknál, amelyet más kerületbe szállítanak.

— **Csecsemőgondozónők képzése.** A timişoara-temesvári Magyar Nőegylet felhívja azokat a fiatal lányoknak a figyelmét, akik csecsemőgondozónői képzésben akarnak részesülni, hogy erre a dr. Kakuk-csecsemőotthonban alkalmuk nyílik. Az intézetben gyakorlati és elméleti tudást szerezhettek. 1944. január 1-ig lehet jelentkezni ezen a címen: Timişoara, II, Piața Detunata 7. Ugyanott kézzel adnak az érdeklődőknek felvilágosítást is.

(*) **Közlemény.** Szilveszter-este megnyílik az iparművészet csodája, a legszebb szórakozóhely, Románia legjobb korszerű zenekara énekesnői közreműködéssel, egyszerű látványosság és kellemes szórakozóhely, elfogadható árak, pontos kiszolgálás, világvárosi stílus, új vezetőség. Regal-kávéház, volt Dacia, Timişoara, Traian-tér.

(*) **Halalozás.** Pósta Mihály, nyugalmazott dohánygyári felügyelő, élejeének 75-ik évében, rövid szenvedés után elhunyt. Gyászolják felesége, születési nevén Török Julia, gyermekei, öccse, Pósta Kálmán és kiterjedt rokonsága.

(*) **Verszegénység, étvágytalanság ellen FERROL vastáplikór a legajánlatosabb.** Ára 298 lej. GENIUS-krém a legjobb arc-ápolószer. Ára 150 lej. Földesgyógyászati, Arad, Kapható gyógyszerárakban és drogeriákban.

— **Mozik műsora.** December 30. csütörtök. A rad: Aro: „Párba”, Forum: „Muzsikálj, cigány”, Corso: „Az asszonyok nem anyagol”, Royal: „Csavargók klubja”. — Timişoara-Temesvár: Apollo: „Kaland a Grand Hotelben”, Capitol: „Tonelli”, Corso: „Salome”, Thalia: „A sátán völgye”.

— **Ügyeletes gyógyszerárak.** December 30. csütörtök: Arad: Angel (Miron Cristea-tér), Omescu (Regina Maria-ut 16.). — Timişoara-Temesvár: Belváros: Götz Mátvás (Brătianu-tér és Lovici-utca sark), Gyárvaros: Marinescu (Joffe-utca 4), Erzsébetváros: Keller (Carol-ut 27), Józsefváros: Diana (Brătianu-utca 29), Mehala: Corvin (Closca-utca 18.). — Fratelia-Ujkisoda: Panajoth, — Freidorf-Szabadfalu: Bonomi.

AZ UJONC CIGÁNY

Az ujonc cigányt örségre állítják a puszkaporos toronyhoz. Arra megy az örmester, rúszól az ujoncra:
— Mit csinálnál, ha egy ember erre jönne cigarettázva?
Cigány: Rászólnék, hogy dobja el a cigarettát.
Örmester: És aztán mit csinálnál?
Cigány: Felvonném és magam szótlanám el.

VILLAMOSON

— Kérem, a gyerekeknek is tessék figyelt váltani!
— Ennek a picit babának?
— Akkor tessék öbe venni!
— Ezt a nagy kamaszt?

FELREERTÉS

István gazda panaszkodik az orvosnak:
— Amikor tegnap a vasúton jöttem, az oldalam különösen kezdett fájni.
— Milyen tájékon?
— Hát úgy Vinga és Arad között.

Okleveles csecsemőgondozónő
keres **dr. WITTENBERG** gyermekorvos, Timişoara, I. Cicero-u., 1.
Távbeszélő 28 38.

— Készül az 1944. évi Magyar Népnaptár, Szorgos munka folyik a timisoarai-temesvári Vitoria-nyomdában, ahol az 1944. évi Magyar Népnaptár munkája gyors, sőt megfizetett iramban a befejezés előtt áll. Még ebben az évben el is készül a Magyar Népnaptár, csak a befejező munka, a kötés és csomagolás stb. igénye az új esztendőből három-négy munkanapot. A szerkesztők és a nyomda számítása szerint az 1944. évi Magyar Népnaptár Vízkereszt előtt az érdeklődők rendelkezésére fog állni. Mindazok tehát, akik ezt a naptárt óhajtják megvásárolni, a jelzett időpontban meg is kapják. Kivált a vidéki igénylők sima elintézése érdekében kívánatos, hogy az egyes tagozatok, vagy községek minél előbb jelentsek be igénylésüket a timisoarai-temesvári népközségi irodában (Regina Maria-körút 8), ahol a bejelentéseket csoportosítják és e szerint intézkednek. A vezetőség a naptár árát 100 lejben állapította meg. A naptár terjedelme a tavalyihoz képest csaknem egy ívvel, 14 oldalal nagyobb. Az 1944. évi Magyar Népnaptár ismertetésére visszatérünk.

A Vöröskereszt „flottája” az emberszeretet szolgálatában

Az elmúlt négy éven át semmiféle baleset nem érte a Vöröskereszt testi és lelki táplálékot szállító hajóit

A Vöröskereszt 15 év múlva ünnepli majd centenáriumát. Tehát aránylag fiatal tesztelt még, de ezért valóságos nagyhatalom. Ennek megfélemlítő flottája is tekintélyes: 16 egységből áll. A Caritas nevű hajó ennek a hajórajnak a magva, mert ez a körülbelül 3000 tonnás óceánjáró a Vöröskereszt tulajdona, míg a többi 15 hajó bergözös csak. A Songo, a Malange és a Lobito portugál lobo-gó alatt fut. A Calanda és a Lugano svájci zászló alatt. A Finn, az Embra s a Végua sved nemzetiségűek, a Padna, az Ambriz, a Zermanel és a Tagus portugáliából valók. A Nuria, az Urola és a Villaréal de Alava Spanyolországban vannak otthon. Mindezek a hajók havonta körülbelül 2000 vagon árut szállítanak a tengereken át, a legkülönbözőbb helyekről a legváltozatosabb rendelkezési célok felé. Azonban minden szállítmánynak van egy közös jellegzetessége: segíteni az éheseknek, akár polgári károsultakról, akár hadifoglyokról, akár internáltakról legyen is szó. A Vöröskereszt flottája 1939 szeptemberétől, tehát a hadüzenettől számítva 140 millió kiló táplálékot és körülbelül 70 millió kiló könyvet, főképpen a Bibliát, szállított át a tengeren. Ez a tevékenység természetesen csak egy töredéke a Vöröskereszt egész munkájának. Ha a szárazföldi expedíciót is beleértjük, a Croix-Rouge Internationale által lebonyolított forgalmat csak csillagászati jegyekkel lehetne kifejezni.

A nemzetközi Vöröskereszt munkája azonban nem merül ki a segélygyűjtésnek összehúzó és továbbításában. A Croix-Rouge irodám keresztül óriási levelezés bonyolódik le. Egyedül a genfi központ hadifogly-levelezési osztályán 2000 tisztviselő dolgozik. Ezek között sok a jogász és a nyelvész, mert a levelek gyakorta a legbonyolultabb jogi és filológiai problémák elé állítják a Vöröskeresztet. Külön nagy iroda foglalkozik az eltűntek felkutatásával. Természetesen nem csupán a harcokból eltűnt katonákról van szó, hanem civilekről is főképpen aggasztánokról és gyermekekről.

A „Convention de Genève” elnevezésű nemzetközi egyezményt, mely a Vöröskereszt nemzetközi szerepét és jogkörét szabályozza, 54 állam írta alá. Talán ez az egyetlen konvenció, amelyet minden ország feltétlenül tiszteletben tart. Egy felemelő ádat: a Vöröskereszt flottáját az elmúlt négy éven át semmiféle baleset sem érte.

A nemzetközi szolidaritás egyébként is kifejeződik a Vöröskereszt működésén át. A szervezet támogatást élvez minden államtól és az így összegyűlt összegek nemzetiségre és felekezetre való tekintet nélkül jutnak el az igényesekhez. A Croix-Rouge a jövőben emberibb és keresztényebb világrend előrevitt képe.

De hogy ez a miniatűr kép mikor lesz egyetemes valóság, arra meg se kíséreljük a választ...

Számadás

Írta: BIBÓ LAJOS

Julis, az asszony ott állt a ténha mellett, a jászol előtt. János, s bérés, a lovagnál. Az asszony lángolt.

— Te cuar, te! Né komiszkogy!

János nézte.

— Akkor monny. De mingyá, mer baj lösz.

— Nem mék.

— Nem?

— Nem.

A legény előrelépett. A csuklóját kapta el az asszonynak.

— Hát majd én mögtanítalak. Az asszony szusszantott. Főhobbant benne a düh.

— Te!?... — kezdett öklakodni a legénnyel.

— János rántott rajta. Magához szorította. Forró lehelletük összeért.

— Majd most mozduly, ha tuce.

— Engergy!

— Maskor!

— Engergy... Jaj Istenöm!

Vége volt. Elhagyta az ereje. Még védekezett, még fölsírt, de ez már csak vergődés volt. A legény arca ott tűzött az arca fölött. Akkor valaki megállt kint az istálló ajtajában, Mihály, a gazda. Az asszony ura.

A két fiatal halálraültan rebent szét. Lihegték. De az öröm máris felszóltott bennük. Mihály, az ember most fordult csak feléjük. Nem látott semmit.

Julie tért észnek magához.

— Hát nincs. Mama sücs — mondta üres hangon.

Már mint tojás. Ma sem lett egyet sem a jászol alatt. Már ment is kifelé. Mihály elvárta, akkor odaszólt a legénynek.

— Foghacc.

János megitatott, befogott aztán a kocsi kifordult velük a tanyából. Nek a városnak.

A legény szólt meg: — Hát mán most csakugyen nem árthatna egy kis eső.

Mihály bólintott.

A nap perzeist. A lovak fölött legyek szállástak, a kocsi csörömpölt. Haladtak szépen. Több szó nem esett.

Óra múltán beálltak a város alatt. Mihály lekeverködzött az ülésről.

— Majd gyülvök — mondta.

Mert ezáltal törvénybe járt. A bíróságnál volt dolga.

Délre járt, amikor előrekerült. János igazított az ülésen.

— Elengedett kigyulmedet?

— El Tanunak hittak. A Mucsi gyerek miatt vallattak ki. A verekedésük miatt. Merhogy akkor jelen vótam oszt látam.

Na, akkor nincs baj. Ámbár ilyen semmiségiért kár meghurcolászni az embert. Kivált

dologidőben.

János beakasztotta az istrángot.

— Akkor jól van.

A két ló megindult a kocsival. Mihály a malom előtt köhintett.

— Kerüjj be.

János gyeplőt húzott. Odakanyarodott a két lóval a malom farához ragasztott ivóhoz.

— Hó— hó — mondta a lovaknak.

Ben; letültek. Mihály meglekedte.

— Van bor?

— Van gazduram.

— Na, akkor parancsolunk egy literrel.

A kocsmáros fordult és hozta a bort. Mihály öntött.

— Aggyon Isten.

— Aggyon.

Ihatós bor volt. Pirkadt.

— Löhetös — mondta Mihály.

— Löhetös — erősítette meg János.

Napégette, bronz arcuk kezdett fényleni.

Az üveg kiürült. Mihály intett a kocsmárosnak.

— Mericse mög na, mégeccör

János feszengett a széknél. Furcsa, különös hüvőség bujktak a nyomrában. Nem tudta mire velni Mihály nagy szomszúságát.

— Khm! — köszöriült a torlán, hogy valamit mondjon.

Megittak még egy literrel, akkor Mihály háradült.

— Aztán mibe egyeztetök mög?

Jánosnak egyszerre az arcába szökött a vére. Értette a szót. Értette nagyon is. De úgy tett, mintha nem értekte volna.

— Hogy mondta kigyulmed?

Mihály nézte. Háborgott benne az erő.

— Rátok értöm. Kettőtökre.

— Ránk?

— Rátok.

János hallgatott. Nagysokára szólat meg.

— Majd kinn. Odakinn jobb lösz.

Mihály nem felelt. Fízott, aztán indultak.

Már messze jártak, közel a tanyához. Akkor Mihály odafordult a legényhez:

— Mer így embörhalál lösz a vége — folytatta az abbamaradt beszélgetést.

János a lovakat mézte.

— Neköm szólt kend?

— Neköd.

János gondolkozott

— Azér csak, mer én nem fértem a bírömbe. Ú nagyon is rendös asszony.

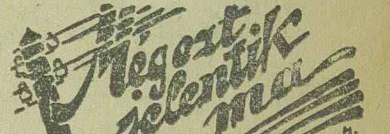
— Aszondod?

Egyháza tekintettek. Szemük mélyén vörhenyes láng lobogott.

— Azt. Aszondom. Osz, inkább mék. Már. hórap. Itt hagyom kendötök.

A kocsi befordult a tanyának.

Az égen éppen delelőn allott a nap.

KARÁCSONYI ÉS UJEVI JÓKI-VANSÁGOK A PAPANAK. (Róma.) XII. Pius pápa dec. 26-án magánkijelentéssel fogadta Németország, Japán, Spanyolország, Portugália és Franciaország vatikáni követeit, akik országuk nevében jókívánságukat tolmácsolták a karácsonyi ünnepek és az új év alkalmából. (Rador.)

CHURCHILL MADEIRA SZIGETEN ÜDÜL? (Lisszabon). A DNB. jelenti: A portugál fővárosban az a hír terjedt el, hogy Madeirán brit tengerészeti csapatok szálltak partra és megszállták a szigetet. Illetékes portugál körök ezt a hírt nem erősítették meg. Híre jár egyben annak is, hogy Churchill miniszterelnök, egészségének helyreállítása céljából, Madeira szigetén szándékozik a telet tölteni. A sziget megszállásának első célja tehát az lehetne, hogy Churchill jövő tartózkodási helyét biztosítsák. (Rador.)

A PAPA KARÁCSONYI AJANDEKA A FINNEKNEK. (Helsinki.) XII. Pius pápa Finnországnak karácsonyra mintegy félmillió finn márkát juttatott a finn gyermekek tanítására és a finn hadifoglyok segélyezésére. Az adományt, amelyet nagy köszönettel fogadtak, most osztották ki. (Tp.)

EDSEL FORD HATVANMILLIÓ DOLLÁROS HAGYATEKA. (Lisszabon). Hatvanötmillió dollár Edsel Fordnak, a Ford Motor Company elhunyt elnökének magánhagyatéka. (Tp.)

PÉTAIN ÜZENETE A FRANCIA MUNKÁSOKHOZ. (Berlin.) A német távirati iroda jelenti, hogy a napokban Franciaországban egy, a munkásokhoz szóló röpírat jelent meg, amelyben Pétain tábornagy-ahamfő írta a bevezetést: „Munkások! Barátaim! A mostani ünnepeknek hasson át benneteket az a tudat, hogy a hazától távol is Franciaország számára dolgoztok. Jókívánságaimat küldöm nektek, valamennyiteknek, családaitoknak és Franciaországnak!” — mondja Pétain. (DNB.)

DARLAN MEGGYILKOLÁSÁNAK ÉVFORDULÓJA. (Párizs.) December 26-án a francia felszabadítási bizottság kiadott közzétételét helyezett Darlan gyilkosának sírjára. Az OFI francia hírszolgálati iroda algiri jelentésében kiemeli, hogy az algiri temetőben lezajlott koszorúvetél új megvilágításban tünteti fel a Darlan-gyilkosság felőlősségének kérdését. Egyuttal kiemelik, hogy az algiri újságok egyetlen sorral sem emlékeztek meg Darlan meggyilkolásának évfordulójáról. (DNB.)

BELGIUMBAN 50 GRAMMAL EMELTEK A KENYÉR FEJADAGJÁT. (Brüsszel.) A belgiumi kormány határozatok közzétette, hogy december 23-tól kezdődően a kenyér fejadagja az eddigi 250 gramm helyett 300 gramm. (Rador.)

NEM KAP ÉLELMISZERJEGYET, AKI KIVONJA MAGÁT A MUNKASZOLGÁLAT ALÓL OLASZORSZÁGBAN. (Róma.) A belügyminisztérium rendelti munkügyi állambiztos távényrendelettel elhatározta, hogy minden 16 és 60 év közötti férfi, aki a köztársasági Olaszország területén lakik köteles fizetett munkaszolgálatot teljesíteni. A közeljövőben az élelmiszerjegyekre jogosultak listájának összeállításával egyidőben általánosan összehívják a munkára kötelezettek is. Aki kivonja magát az összeírás alól, az családjaival együtt elveszti jogát az élelmiszerjelre. (Rador.)

Bárme y rádiókészülékkel működhető papirogramfonlemez talált fel egy magyar kutató

Uj gramfonlemez talált fel egy fiatal magyar kutató. Ismeretes, hogy a jóneműségű gramfonlemez különféle anyagoknak így például sellaknak, pamutnak és hasonló nyersanyagoknak a keverékéből áll. Ezeknek beszerzése jelenleg nagy nehézségekbe ütközik. Van ugyan egyéb eljárás is, így például a hang rögzítésének a módja, amelynél acélrótnak, szalagnak vagy parányi vaszemesekkel telegyazott filmzagnak bonyolult mágnesesével érik el a célt, ez az eljárás azonban rendkívül drága.

A gramfonlemez pótlására megkísérelték azt is, hogy a hangosfilm-eljárást használják fel a gramfonoknál. Ez a módszer is drága és bonyolult. Szántó Jenő fiatal magyar feltaláló most olyan fenyhanglemez-berendezést alkotott, amely papírra veszi fel a hangot. Az a nem látzó papírost közönséges

nyomdatechnikai úton állítja elő, a hang jeleit pedig hullámvonal alakjában nyomtatja.

Az új módszerrel nem kell tűt használni, — aminek gyakori cserélése a lemezt kopattja — így tehát a fenyhanglemez élettartama lényegesen nagyobb. A hangleadás akként történik, hogy egy izzólámpa fénye a lemezre jut s onnét visszaverődve, lencserendszerben keresztül működteti a fenyhanglemez szerkezetét. A visszavert fény által működtetett hangcellát elektromos áramkörbe kapcsolják, az áramáramlásokat rádiókészülékbe vezetik és így adólik a hang.

Szakértők szerint a találmánynak nemcsak a jelenlegi anyagihiányos időben van jelentősége, de alkalmas arra, hogy a hanglemezipar átalakítására vezessen. Az új hanglemez bármelyik eddigi rádiókészülékkel használatba helyezhető.

Rádió

DECEMBER 31, PÉNTEK

BUCUREȘTI: 6.55 Ébresztő, hírek, zene, 12.45 Hírek, 13 Főműsor-nemzet barátsági óra, 13.50 Német hírszolgálat, 14 Hírek, 14.15 Közlemények, 14.30 Vidám műsor sebesülteknek, 15.30 Katonák üzennek, 17.57 Filmmuzeum, 18.15 Német hírszolgálat, 19.30 Két zongorás játék, 19.30 Románok, 20.30 Operazene, 22 Szórakoztató műsor, 23 Táncczene, 24 Az újév köszöntése, 24.05—2 Könnyű zene.

RADIO MOLDOVA: 12 Déli hongvereny, 13.30 Hírek, 19 Egyvelegek, 22 Kiadás, 20.15 Szimfónia, 21 Hírek, 21.15 Operatársulatok, 23.30 Román táncok, 24 Könnyű zene.

BUDAPEST I: 7.25 Torna, zene, 8 Hírek, zene, 9 Hírek német, román, szlovák, ruszin és szerb nyelven, 9.30 Zene, 11 Hírek, 11.15 Szalónpiano, 12.15 Hangszerek, 12.40 Előadás, 12.10 Zene, 13.40 Hírek, 15 Zene, 15.30 Hírek, 16.05 Zene, 17.10 Liszt Ferenc Mefisztó-keringője, 18.25 Német hallgatónak, 17.45 Hírek, 18 Nemzetközi Vöröskereszt, 18.10 Mi történt az elmúlt hat hónap alatt? 19.10 Szilveszteri elmélkedés, 19.25 Kodály: Te Deum, 19.50 Hírek, 20 Most kezdődik a Szilveszterest, 21 Meglepetések dalban és zenében, 22 Hogy volt? 23.10 Szabad egy táncra? 24.20 Itt a vége, 24.55 Isten veled, őszentő, Isten hozott, újszentő, 1 Újév köszöntése, 1.15—4 Táncczene, dal, móka.

Apróhirdetések

BEJARÓ mindenesét jó fizetéssel külföldi bútorozott szobával, azonnal alkalmazkodik, Arad, Episcopiei-utca, 29., jobbra. (1201)

ELVESZETT vasárnap a színházból kijövet egy hermelin-sál. Megtalálja jutalom ellenében adja át Bertá Mici, Arad, Eminescu-utca, 17., 2 ajtó, cím alatt. (1202)

JOB német leány foglalkozást keres egy gyermek mellett, háztartásban is segítkezik. Cím Reclamanál, Arad, Eminescu-utca, 4. (1203)

JOB, fiatalabb mindenes főzőnőt alkalmazkodik, Arad, Iosif Vulcan-utca, 7. (1204)

SZEPESY-féle mély gyermekkocsi, jó állapotú, eladó, Arad, Textil-telep, Gruber. (1205)

FÜRDŐKALYHA, vörösréz, csőfelszereléssel, alig használt, eladó, Arad, Marasesti-u., 27. szám. (1206)

ZONGORÁT vagy pianinót bérelnék vagy vennék. Címeket Reclamahez, Arad, Eminescu-utca, 4. (1207)

„BLAUPUNKT”-rádió
Fiók ARAD, Regele Ferdinand-körút 17.
Rádiójavító-műhely
Bej. szám 10.328-943.

AZ ELECTROTECHNICA Romana céghez, Arad, megérkeztek a legújabb típusú 4 és 1 lámpás Telefunken-rádiók kivételesen alacsony, 29.900 lejese áron. Bej. szám 9142/938. (1195)

EBERHARDT-féle 6 vasútké eladó, alig használt. Varjasi, Arad, Nicu Filipescu-utca, 9. szám. (1196)

TELJES számban lévő bográr-szerszámok és munkafa haláleset miatti eladók. Raína, Schweiger. (1197)

SZÖRMEVEL bélelt női kabátok, hőszigetelt eladók. Arad, Crișan-utca, 7. (1198)

HÁZVEZETŐNŐI és bizalmi állásra alkalmas, bármilyen felekezeti jobb nőt keres egyedülálló fatépl-tulajdonos. Érdeklődés 1—3 között, Arad, Vlaicu-ut. 135. Távbeszélő 20-61. (1199)

KITÜNŐEN hizlalt mangalica állandóan kapható, Arad, Sava Raicu, tévb. 48-50. (1200)

FEHER angorakabát, háromnegyedes, kis alakra, sürgősen eladó, Arad, Blanduziei-utca, 12. Daru Olga. (1201)

CORSO-MOZI Timisoara
SALO
A főszerepekben: Conchida
HERŐDES LEÁNYA
Armando Falconi, Carnera
LISZTESLÁDA eladó, Timisoara, III., Brancoveanu-utca, 15/2. (10133)
BEJARONÓT keresek délelőttre, Timisoara, III., Brancoveanu-utca, 15/2.
KIFOGASTALAN szobaleányi keresek jó fizetéssel, azonnali belépésre. Jelentkezés a délután órákban. Cím: Kleiser, Timisoara, IV., Miron Costin-utca, I., II. em., 7. (10137)
500.000 LEJEL rendelkező társat keresek nagyon jó jövedelmező idény- (szezoni) cikl gyártásához Cím a timisoarai kiadóhivatalban. (10136)
ELADÓ egy pár 26-es, egy pár 27-es gyermekcipő, valamint egy pár majdnem új gyermekcipő. Timisoara, III., Asarestii-tér, 5., I. em., 6. (10135)
ELADÓ kerevetakaró, két brokátfüggöny és egy ruhaszárító (Fregeli). Megtekinthető délután 5-ig. Timisoara, I., Solderer-u., 9. szám, I. em. (10134)
MEGBIZHATÓ, főzni tudó mindeneset keresek azonnalra. Jól fizetek Adler, dentista, Timisoara, IV., General Dragalina-tér, 15. I. emelet. (10127)

43-as CSIZMA, jó állapotban, eladó, Arad, Ep. Radu-utca 14—16, 2. ajtó.
BAKANCS, kézmunka, új, 42/43 számú, eladó. Megtekinthető 12—5-ig. Timisoara, III., Domnita Balasa-utca 13., 2 ajtó. (10149)
VENDEGLŐI szakácsnő állást keres, Ugyanott házzvezető is keres állást. Timisoara, IV., Fröbl-utca, 9. (10146)

ARO-mozi, Arad Távb. 24-45. Előadások 3, 5, 7 és 9-kor Bej. sz. 1446-1942
A legnagyobb siker és az évad legnagyobb filmje
PUSKIN hatalmas alkotása, a
P á r b a j A főszerepekben: Fosco Giachetti és Assia Noris.

21-ES vadonatúj bakancs és sötétkék borkabát eladó, Timisoara, III., Domnita Balasa-utca, 10. (10150)

KIFOGASTALANUL főző, 35 éves, jobb asszony házzvezetőnői, esetleg szakácsnői állást vállalna január elsejétől. Cím: Timisoara, I., Eminescu-utca, 3. (10148)

SVAJCI hölgy tarsalkodónői állást keres háziasszony támaszként Vidékre is megy. Címeket „8000” jellegre a timisoarai kiadóba kér. (10123)

38-as NŐI FELCIPŐ, barna, majdnem új állapotban eladó, IV., Ion Ghica-utca, 19. félemelet 2. (10122)

ROYAL-mozi, Arad ALEXANDRI-UTCA 2
A csavargók klubja
Az előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órakor.

SZOBa-konyhas laktás kiadó. Címeket „Laktás” jellegre a timisoarai kiadóhivatalba kérek (10145)

MINDENES szakácsnőt, jó bizonyítványokkal bírót, január 1-re keresek. Jelentkezés 1—5 óra között. Timisoara, III., Sireful-u., 2., I. em. (10147)

IDŐSEBB, egyedülálló, jólelkű nőt felfogadok mindenesnek, kéttagu családhoz. Jó bánásmód biztosítva. Margareta Kiss, Micassa, Tarnava Mica. (4505)

AKKORDEONT veszek. Érdeklődni minden nap este, 6—9-ig. Timisoara, I., Tepeș Voda-tér, 1. Tánccsokola. (10201)

CORSO-MOZI, Arad Távbeszélő 23-64. Inr. Nr. 9616-1939 Előadások 3, 5, 7 és 9 órakor
Pénteken bemutató. Szilveszterkor és újévkor nálunk fut a legsikamlóbb vígjáték, a **Nászvonat**
Käthe v. Nagy, Paul Hörbiger. Szilveszteri nagy ajándék-sorsolással egybekötött újvi mulatság este 9 és 11 kor.
Ma csütörtökön utoljára: **Az asszonyok nem angyalok.**

NÉGYTAGU család kis házzartása vezetésére és egy béna kis gyermek gondozására keresek szerény igényű, lehetőleg egyedülálló, középkorú asszonyt. Ajánlatokat „Jólelkű” jellegre a timisoarai kiadóba kérek. (10142)

MINDENES leányt keresek azonnalra. Timisoara, Coronini-tér, 4. (10141)

JÓL FŐZŐ szakácsnőt keresek, Timisoara, I., Diaconovici Loga-körút, 49., földszint.

ARANY nyakláncot megvételre keresek. Ajánlatokat „Arany” jellegre a timisoarai kiadóba kérek. (5403)

URANIA-filmszínház, Arad Távb. 12-32. Bej. sz. 1618-1941 Előadások 3, 5, 7 és 9 órakor
Ma: **A CSATA** című hatalmas méretű film.
Charles Bover, Anabella Inkhiloff
ELADÓ 38-as cipőre való barna hőszigetelt, és vörösróka-nyakbavető Timisoara, I., Vasile Alexandri-utca, 7., II. em., 26. (10143)
LEGVEDELMELI ARKOK elkészítését legolcsóbban vállalom Timisoara, III., Rusu Siritanu-utca, 20.
FŐZNI tudó bejaronót keresek azonnalra. Marosiné, Phöbus-cég, Timisoara, I., Regele Ferdinand-körút, 1/b. (10126)
KERESEK azonnalra főzni tudó mindeneset. Timisoara, III., Domnita Balasa-utca, 11., I. em., 4. (10124)

FORUM-MOZI, ARAD Távbeszélő 20-10. Bej. sz. 788-942 Előadások 3, 5, 7 és 9-kor
Ma. A cigányzeterlem és a fülbemászó cigánymuzsika filmje
Muzsikálj, cigány!

KERESSEK jó állapotban lévő, 36 h malonkő-járatú, kópaddal együtt, jelöléssel ellátott ajánlatokat „Maligére a timisoarai kiadóhivatalba kérek.

KERESSEK a józsefvárosi vagy a gási állomás közelében lakatos-műhely alkalmas helyiséget. Választ „A Maligére a timisoarai kiadóba kérek.

KOCSIST azonnal felfogadok Timisoara, III., Lahovary-tér, 5. B. 315/10758/941.

FRICTIUNE
HORIA
FRICTIUNE

FELHÁLÓSZOBA, fehér, ebéd-szoba, csillárok, próbababák, pezsgőasztalca, nyest-nyakbavető ágyak, zománcozott 50 literes zsirbátéltkabát olcsón eladó. Timisoara, Yer-utca, 8., 8. ajtó.

CIPESZSEGÉDET keresek azonnalra Baranyi, Timisoara, II., Ecaterina Teodoriu-utca, 2. (10129)

KIFUTOLEÁNYT vagy fiút felfogad azonnal „Minerva”-gyógytár. Timisoara, I, 10 Mai-utca. (10130)

MEGFELELŐ iratokkal bír. ügyes, tiszt és megbízható mindenes bejaronót keres kéttagu család Timisoara, III., Tudor Vladimirescu-sor, 7. Földszint. (10128)

ELADÓ ponyva, papírszék, üst, kerékpár, bordók, demijonok, üvegek. Produce Agricole, Timisoara, III., Odobescu-utca, 38. (10125)

Folyóiratunk a
HAVI SZEMLE
Megrendelhető:
ARAD, Str. Bratianu No. 2—4

VILLAGOS, mély gyermekkocsi, előszobafal, valamint kis asztal, olcsón eladó. Timisoara, Mercur-u., 10/7. (10090)

MIKADÓ, majdnem új, valamint pathofon, legjobb gyártmányú, továbbá fűrdőkád, jutányosan eladó. Timisoara, II., Ecaterina Teodoriu-u., 2. (10089)

2 DARAB alig használt, szép, korszerű kályha, egy konyhaszekrény, valamint egy mosógép olcsón eladó. Timisoara, IV., Banatul-u., 29.

VOIGTLENDER, filmes, 6x9 4 1/2x6 fényképezőgép eladó. Megtekinthető Timisoara, I., Carmen Sylva-körút 16 alatt Földszint. (10109)

KÉREM a becsületes megtalálót, aki december 24-én, az egyes villamosban táskámat magához vette, a benne lévő fontos iratokat, leveleket, fényképeket és egyéb tárgyakat, amelyek számára értéktelenek, szilveszterjé a Déli Hírlap timisoarai kiadóhivatalába eljuttatni. A pénzt megtarthatja.

GYERMEK-LABZSAK, nyakbavető kendő (sál), pézsmá lábtakaró, szürke női kabát-hoz való perzsaprem, nagy selyemkendő, 43-as és 40-es bakancs, két fekete, estélyi női ruha, vacsorakabát (szmoking) mellényel, hálószoba- és előszoba-csillár, réz fürdőkálya, előszobafal, keményfa-íróasztal, üvegfal eladó. Timisoara, III., Metianu-utca, 11., 3. lakrész. Távb. 43-74. (10101)